

**Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.**

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica štev. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

**Naročnina naj se
plačuje vnaprej.**

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIV.

Celovec, 5. maja 1915.

Št. 36.

Z bojišč.

Uradno poročilo.

Dunaj, 29. aprila. (Kor. ur.) Uradno
se razglša: 29. aprila 1915.

Splošen položaj je neizpremenjen.

Na bojni črti na Ruskem Poljskem in v
Karpatih v več odsekih hudi topovski
boji. Naša artiljerija je streljala s prav do-
brim učinkom proti ruskim bivališčem in
poslopjem za municijo.

V dolini Opor je po večurnem neuspe-
šnem artiljerijskem streljanju poizkusil so-
vražnik ponoči sunek proti postojankam
naše pehote na višinah, je bil pa po kratkem
boju na celi bojni črti zavržen.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Uspešni boji v Bukovini.

Črnovice, 29. aprila. Po hudih arti-
ljerijskih bojih so Rusi zapustili Bojan,
predzadnje opirališče sovražnih postojank.
Učinki naših možnarjev so bili uničevalni.
Sovražne kolone je napad tako iznenadil, da
je imel ruski generalni štab komaj časa za
beg. (Bojan je v Bukovini ob reki Prut čisto
ob ruski meji. Op. ured.)

Tudi Novosjelica naša.

Bukarešta, 29. aprila. »Universul«
poroča: Novosjelica, ki je bila dolgo časa v
ruskih rokah, je zopet v posesti avstro-ogr-
skih čet.

Naš podmorski čoln »U 5« potopil francosko križarko.

Francoska mornarica v Jadranskem
morju je opustila vsak poizkus zoper naše
obrežje v Jadranskem morju, odkar so An-
gleži in Francozi začeli obstreljevati darda-
nelske utrdbe. Francoska mornarica je v bli-
žini Krfa izbrala svoje novo opirališče in za-
pira pred morsko ožino Otranto vhod v Ja-

dransko morje. Dne 26. aprila ponoči je pa-
šel iskat naš podmorski čoln »U 5« sovražne
ladje. Ponoči ob pol 2. uri je 20 milj od San-
ta Marija di Leuca na južnovzhodnem kon-
cu Italije torpediral francosko oklepno kri-
žarko »Leon Gambetta«, da se je v najkraj-
šem času potopila. Od posadke 720 mož je
bilo rešenih le 108 mož, med njimi 10 čast-
nikov. Francoski mornarji so spali in so se
ponoči čutili popolnoma varne, ker podmorski
čolni ponoči ne morejo rabiti periskopa
in torej ne napadajo. »U 5« pa, ki mu je po-
veljeval vitez pl. Trapp, se je poslužil od me-
seca razsvetljene noči in torpediral sovraž-
no ladjo, ki jo je izborno zadel v del, kjer so
stroji, tako da ladja ni mogla več zavoziti k
obali. Rešilni čolni, ki so jih mornarji spu-
stili v morje, so bili tako napolnjeni, da sta
se dva prekucnila. Laški torpedolovci, ki
niso daleč v stran stacionirani, so slišali naj-
brž pok in so pripluli blizu ter rešili, kolikor
je bilo mogoče. Preživeli mornarji pripove-
dujejo junaštva oficirjev, ki so pomagali
moštvu pri reševanju. Konteradmiral Fenet
pa se je na krovu križarke »Leon Gambetta«
ustrelil.

Nemško poročilo.

Berolin, 29. aprila. Wolffov urad po-
ročja:

Zapadno bojišče.

Naše postojanke na zapadnem bregu
kanala severno od Yperna ob potoku Yserlee
pri Steenstraate in Het Sas že od včeraj po-
poldne neprestano, pa zaman napadajo.
Vzhodno od kanala se je z zelo velikimi iz-
gubami za sovražnika ponesrečil napad, ki
so ga napravili včeraj zvečer proti našemu
desnemu krilu skupaj Francozi, Algerijci
in Angleži. Število v bojih severno od Yper-
na zaplenjenih sovražnih topov se je zvišalo
na 63.

Od sovražnika povzročene eksplozije
min ob železnici La Basse-Bethune in v

Champagni severno od Les Mesnila so bile
brezuspšne.

Pri Les Mesnilu so bili ponočni fran-
coski napadi proti postojankam, ki smo jih
včeraj ponoči zavzeli, z velikimi izgubami za
sovražnika odbiti. Francoski ujetniki od
tam so bili v žalostnem razpoloženju. Tresli
so se strahu, ker so jim njihovi častniki pra-
vili, da bodo takoj ustreljeni, če bodo od
Nemcev ujeti.

Na višinah ob Mozi južnovzhodno od
Verduna smo svoje postojanke potisnili na-
prej za par sto metrov in jih utrdili.

V Vogezih je položaj neizpremenjen.

Vzhodno bojišče.

Južno od Kalvarije smo zasedli vas Ko-
vale in višino južno od vasi.

Pri Dahovu južno od Suhačeva smo za-
vzeli neko rusko opirališče.

Najvišje armadno vodstvo.

Uspešni boji v vzhodni Galiciji.

Berolin, 29. aprila. »Berliner Tag-
blatt« se poroča iz vojnega časnikarskega
stana: Uspehi zveznih čet v dolini Orava
spadajo k največjim uspehom te vojne. Po-
dolgovati Zvinin zapadno od Orave ima več
vrhov ter pada na jugu strmo. Pogorje Ostri
pa ima globoke zareze, ki razdeljujejo po-
gorje v težko dostopne posamezne utrdbe.
Slo je torej za zavzetje gorskih močno utr-
jenih postojank, katere morejo doseči le do-
bri turisti. Na levem bregu Orave ima nem-
ški kor sedem višin, od 824 do 1109 m viso-
kih. Ruske in nemške postojanke loči dolina
potoka, ki se steka v Oravo. Tam leži vas
Kozjova. Nemški oddelek feldmaršal-
lajtnanta Hofmana, krit od nemškega
kora na levem krilu, je prodrl v dolino Ora-
va do Kozjove.

Obnem je avstro-ogrski oddelek Hof-
manov napravil celo vrsto naskokov in
zavzel ostale vrhove pogorja Ostri, to je šest

Podlistek.

Moji doživljaji v ruskem ujetništvu.

Objavil nadporočnik Ladislav pl. Janik hu-
zarskega polka št. 13 v Streffleurjevem vo-
jaškem listu z dne 10. aprila 1915.

(Dalje.)

23. so se Rusi odpravili dalje. Z zadnjim
pogledom sem se poslovil od svojih čevljev,
obljubljenih rubljev seveda nisem videl. Na-
zadnje je prišel po slovo še neki Čerkes in je
vzel pri tej priliki s seboj še mojo popotno
palico. Tedaj sem se lahko oddahnil, zakaj
prav zares nisem ničesar več imel, kar bi
mi še lahko vzeli.

Prihodnje jutro je prišel v hišo neki
žid. Hotel je v Jedlice, nedaleč od Krosnega.
Pridružil sem se mu in ker se mi je zdel po-
šten človek, sem mu tudi povedal, kdo da
sem. Ker so bili čevlji, ki sem jih dobil od
Rusa, strahovito razdrapani, sem jim odre-
zal golenice, da sem jih rabil lahko kot ga-
maše, in spodaj sem obul platnene telovad-
ne čevlje, ki mi jih je darovala kmetica. Za
kosilo sem vtaknil v žep polovico repe, in
tako sem lahko šel dalje. Med potjo smo
srečavali povsod ruske trenske vozove, po-

vsod smo videli zapuščene utrdbe. Straho-
viti boji so se morali vršiti tod zadnje dni.
Možje, žene in otroci so nekje popravljali
slabo cesto. Tudi k nama je pridiral kozak
in nama je ukazal, da delava. Žid je začel
prositi in beračiti, na kar ga je kozak res iz-
pustil, a mene je hotel po vsej sili tirati na
delo. Dobri žid je tedaj začel prositi tudi za-
me, a jaz sem med tem gladil zmršeno gri-
vo kozakovega konja in sem ga krmil s svo-
jim kosčkom repe. Morda sem se imel za-
hvaliti uprav temu, da je kozak izpustil tudi
mene. Sedaj sva bila previdna, sva krenila
s ceste in sva hodila čez polja. V velikem
blatu so se pa popolnoma izgubili moji pod-
plati, da sem moral hoditi dalje bos. Sem-
tertja sva dobila v kaki samotni hiši kosček
kruha.

Zvečer sva dospela v Jedlice, kjer sva
se nastanila pri neki dostojni židovski dru-
žini. Tam so me sprejeli zelo prijazno in so
me tudi oskrbeli z vsem, kar so premogli.
Bil je božični večer. Zvonilo je k polnočnici.
Različne govorce so se prenašale. Mnogo
ruskih vojakov je neki odšlo proti Dukli.
Drugi so pripovedovali, da se je od tam
vračalo mnogo vojaštva. Od Jasla sem kaj
se je slišalo gromenje topov iz ne prevelike
daljave. Zopet sem začel upati.

Drugo jutro mi je žid predlagal, naj
grem k nekemu premožnemu Poljaku, ki
stanuje od glavne ceste nekoliko v stran,
ker tja bržkone ne pridejo Rusi. Tam lahko

počakam, da se dogodki razbistrijo. Peljal
me je nato k Stanislavu Ascuku. Bila je to
poštena, prijazna družina, ki sem mogel pri
njej ostati šest dni. Ko so izvedeli, da sem
avstrijski častnik, so bili z menoj zelo
vljudni. Postal sem kmalu med njimi popol-
noma domač, da so mi tekli dnevi zelo pri-
jetno. Toda moja nervoznost in moj nemir
sta rastla od dne do dne. Neprehoma sem
stal zunaj in poslušal, od katere strani pri-
haja gromenje topov, pa se je oddaljevalo
vedno bolj in bolj. V dolgih zimskih večerih
smo se čestokrat pri čaju razgovarjali o
krvavih bitkah. Opisal sem jim, kakšni so
strelski jarki in na mizi smo prirejali cele
bitke. Dostikrat smo šli na pokopališče, kjer
smo obiskali groba dveh honvedskih infan-
teristov. Včasih se je zglasil pri nas kak Rus
in zahteval jesti, potem je odšel.

Nasprotujoče si govorce se slišijo po-
vsod, nazadnje se trdi z vso odločnostjo, da
se Rusi umikajo do Sanoka. Tedaj nisem
imel več miru. Dne 31. decembra zjutraj sem
se poslovil od prijazne družine, ki mi je dala
na pot še majhen omot. Stari mi je napisal
še legitimacijo — bil je namreč občinski taj-
nik — in ker ni imel drugega, je pritisnil
nanjo klavnični pečat. Bilo je precej toplo
vreme. Dva majhna gimnazijca sta se mi
ponudila za vodnika in čvrsto in zaupno
smo stopali dalje. Vsake toliko časa smo sto-
pili v kako hišo, da smo počivali. Prebivalci
so ogorčeno pripovedovali o ruskih nasil-

vrhov, visokih od 887 do 1026 m. S tem obvlada južna armada dolino Oravo.

Bitka pri Ypernu.

London, 29. aprila. (Kor. ur.) General French poroča: Bitka severno in severno-vzhodno od Yperna je trajala včeraj cel dan. Angleži so s Francozi ustavili nemško ofenzivo. Niso je več obnovili. Od včeraj zjutraj zapadno od kanala Ysere ni več nobenega Nemca razen pri Steenstraate, kjer so se utrdili pri mostu.

Turška zmaga na Galipoli.

Atene, 29. aprila. Tukaj danes objavljena poročila turškega glavnega stana o veliki zmagi nad angleško-francoskim izkrancnim korom na Galipoli so presenetile. Moralni vtis turških uspehov je velik. Časopisi, ki so naklonjeni trojnemu sporazumu, objavljajo poročila iz angleškega vira, v katerih se skuša poraz izkrancnega kora zmanjšati. Neki telegram iz Soluna trdi, da je bilo na Galipoli izkrancnih komaj 20.000 mož, ki so stali nasproti desetkratni turški premoči.

Sovražne priprave za napad.

Haag, 29. aprila. Po poročilih iz Le Havre se nahaja sto velikih prekmorskih parnikov prekoatlantske družbe in družbe Messageries maritimes v vodovju otoka Lemnos. Pri Tenedu se je prejšnji teden nahajala menda mornarica 32 bojnih ladij. Meni se, da šteje izkrancna armada zoper Dardanele nad 50.000 mož. Del izkrancne armade pri Aleksandriji je menda operiral zoper Smirno, kjer se cenijo turških čet le na 3000 mož. Na Lemnos je bilo menda izkrancnih 16 baterij francoskih 75 milimeterskih topov.

Pri tretji armadi.

»A Nap« poroča iz vojnega poročevalskega stana: Že več dni se mudimo na najbolj eksponiranem mestu v Karpatih, pri tretji armadi. Armadni poveljnik Borojević nas je pristrčno sprejel ter nam označil dva armadna zbora, ki sta prestala težke, a uspešne boje in ki jih sedaj obiskujemo. Najprej smo prišli do graškega armadnega zbora, kateremu poveljuje korni poveljnik fml. Krautwald v. Amrau. To so skoz in skoz prvovrstni, izborni, pravi elitni vojaki iz Štajerske, Kranjske in Koroške, ki junaško in navdušeno branijo meje Ogrske.

V Bardevu vlada absoluten mir. Prebivalstvo se je izvečine vrnilo, manjši del prebivalstva pa se bo še vrnil, kljub temu, da stoji sovražnik komaj 10 km od mesta. Naš položaj pa je tako ugoden, naše pozicije so tako močne, nasprotno pa je slabši položaj Rusov in njih nezmožnost tu tako očitna, da se prebivalci mirno in z zaupanjem vračajo. Ob saroški meji se sploh ne boje novega prihoda Rusov, dasiravno je sovražnik ravno tu najgloblje vdrl na ogrska tla. Na podlagi

stvih in ropih; tako tudi, kako so morali njih žene in otroci vlačiti topove na neko višino. V mnogih hišah sem videl tudi puške-manliherice. Rusi so jih bili nanosili tja. Semtertja se je pred nami pojavilo nekoliko čerkeskih jezdecev, drugače pa nisimo videli nobenih čet.

Prišli smo na cesto v Duklo, po njej je vozilo mnogo municijskih in trainskih vozov proti mestu. Postajal sem vedno nemirnejši. Kaj pa, ako se Rusi ne umikajo? Bil je že večer, ko smo dospeli na naš cilj — v Duklo. Dukla je bila natlačeno polna ruskih vojakov. Spremljevalca sta me hotela peljati najprej k svojim tam bivajočim dedom, pa njih stanovanje je bilo prazno in oročno. Kam sedaj? Mala moja vodnika sta me spremljala do hiše neke znane jima družine. Pogledal sem skozi okno noter, soba je bila polna ruskih vojakov. Tedaj sem se poslovil od svojih spremljevalcev in sem stopal proti neki hiši, na stranskem holmu stoječi, da tam poskusim svojo srečo.

Zaman! Prav tedaj, ko sem prišel gori, sta gnala dva Rusa kravo skozi vrata. Bil sem obupan, zakaj ponoči nisem smel nikakor okoli tavati. To bi bilo silno sumljivo in gotovo bi me bili ujeli. Na koncu vasi je bilo židovsko pokopališče. Stopil sem k pokopališkemu čuvaju. Hiša je bila polna židov, okoli mrtvega trupla stoječih in vekajočih. Niso me hoteli sprejeti.

(Dalje prih.)

dosedanjih izkušenj in opazovanja razmer se da brezdvomno konstatirati to-le:

1. Ruska ofenziva v Karpatih se je končala s končnim neuspehom.
2. Ne da se več dvomiti, da naša artiljerija nadkriljuje rusko.
3. Premor v karpatskih bojih, ki je posledica retabliranja ruskih čet, se obrača za nas vedno na bolje, ker Rusom očitno primanjkuje municije. Sam sem opazoval to dejstvo ob saroški meji. Naša artiljerija, ki je postavljena pri Zboru, je začela učinkovito streljati na Ruse, ti pa so komaj odgovarjali.

Razno iz vojne.

Rusi proti poljskim legionarjem.

Krakov, 29. apr. Kakor povzema socialdemokratski »Naprzod« iz ruskega lista »Gubernskaja Wied«, imenujejo poljske legionarje na Ruskem »gališke strelce« in jih smatrajo za člane roparskih tolp. Pred nekaj časom so v nekem gališkem mestecu izsledili osem legionarjev v starosti 17 in 18 let ter jih privedli k ruskim častnikom, katerih eden je nagovoril legionarje: »Vas bi se moralo kot upornike kaznovati s smrtjo. Vi ne tvorite nobenega dela avstro-ogrške armade, ampak imate le namen, da napravite na Rusko Poljskem vstajo. Torej ste tudi uporniki proti svojemu lastnemu narodu. Ker ste pa zapeljani otroci, se hočemo pokazati usmiljene in Vas pustiti pri življenju.«

Eno ravnanje z ujetniki na Nemškem in Ruskem.

Nemška vlada je po španskem poslanku v Petrogradu vprašala, kako da se ravna tam z nemškimi ujetniki; ruska vlada je odgovorila po isti poti, da se z nemškimi ujetniki na Ruskem postopa ravno tako, kakor z ruskimi na Nemškem.

Francoski ujetniki na Nemškem dobivajo kruh iz Francoske.

»Baseler Nachrichten« poročajo dne 28. aprila: Švica nvoič posreduje pošiljanje francoskega kruha francoskim ujetnikom na Nemškem. Francozi so izmladega navaženi na veliko kruha in hudo občutijo štedljivost s kruhom na Nemškem. Drugi sploh nemškega kruha niso mogli. Preteklo soboto je odšla prva pošiljatev 400 kruhov, po pet kil težkih, preko Pont Aliere v Basel, oddana od dobredelne družbe v Parizu. Od tu so pošiljatev odposlale na določen kraj nemške oblasti. Če bo prvi poizkus zadovoljiv, se bo s pomočjo švicarske pošte krušni promet redno vršil.

Iz življenja velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča.

Zdravnik ameriškega Rdečega križa, ki se je na svojem potovanju ustavil v Berlinu, opisuje, kakor čitamo v »Pester Lloyd«, življenje v ruskem glavnem stanu. Vrhovni poveljnik, veliki knez Nikolaj, stanuje v asbestovi hišici, ki ima tri sobe. Hišica se da lahko razložiti in zopet sestaviti, kar je udobno zato, ker veliki knez noče stanovati v tujih hišah in si vsled strahu pred kakim atentatom ne da streči po neznanih ljudeh. O velikem knezu se razširjajo vsakovrstne vesti, ki vzbujajo smeh pri človeku, ki le količkaj pozna življenje v glavnem stanu. Veliki knez ni dobroživec in marsikaterokrat, če je bilo treba, se je zadovoljil z navadno hrano navadnih vojakov. V tem se razlikuje od carja, za katerim vozijo povsod cel kuhinjski park. V kraljestvo bajk spadajo tudi vse pripovedke, da surovo ravna s podrejenimi generali in da jih celo lastnorčno klofuta. Nasprotno je res, da postopa tudi z nesrečnimi generali prijazno in jih kaznuje le s tem, da jih pošilja na nevarna bojišča, kjer morajo svojo reputacijo popraviti s kako važno akcijo. To se je zgodilo baje tudi generalu Plankeviču, ki bi bil moral pri Lodzu zajeti nemški armadni zbor, a se je zakasnil in tako omogočil Nemcem, da so prebili ruski železni obroč. Veliki knez mu je po nekaterih tednih naložil, da bi s svojo divizijo zavzel močno utrjeno avstrijsko pozicijo v Karpatih. General se je pokoril povelju in v boju je padla njegova divizija in z njo tudi general. Veliki knez včasih sam zaslišuje ujete častnike. Bil sem — pripoveduje zdravnik — sam priča takemu zasliševanju.

Pripeljali so pred velikega kneza dva letalska častnika, ki sta se morala spustiti na rusko ozemlje in je bil eden njiju ranjen na rami. Veliki knez ju je povpraševal po moči in poziciji nemške vojske; toda častnika vkljub grožnjam nista hotela povedati ničesar. Veliki knez je prenehal z zaslišavanjem, ukazal, naj dajo ujetnikoma vina, in je dal ranjenca obvezati po svojem osebnem zdravniku. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič nima prijateljev okoli sebe. Je trdosrčen, odbija ljudi od sebe in malo cenijo človeško življenje. Ko so mu poročali o izgubah pri porazu na Vzhodnem Pruskem, je preslišal število človeških žrtev in potem potožil: »50 topov se da težko nadomestiti«.

Car v Odesi.

Odesa, 29. aprila. Car Nikolaj je došel sem včeraj. Obiskal je z velikim knezom Nikolajem Nikolajevičem Przemysl in Lvov.

Neutrlni brez odškodnine.

Graška »Tagespost« piše: Petrogradski dopisnik »Corriere della Sera« je imel razgovor z neko diplomatsko osebnostjo, ki je izjavila: Izid velike vojske je podan že v sklepu Rusije in njenih zaveznikov, da nadaljujejo boj do skrajnosti, dokler ne bodo uničeni nemški načrti po svetovnem nadvladju. Stališče Bolgarije in Rumunije pride pri tem k večjemu le toliko v poštev, ker bi lahko pospešili razvoj dogodkov.

Pri tem je izključeno, da bi mogla kaka nevtralna država računati nad odškodnino za svojo nevtralnost. Rusija, Anglija in Francija računajo le na svojo moč. Če bi se ena ali druga nevtralna država priklopila trosporazumu, bi ta to simpatično pozdravil, na odškodnino pa morejo računati le tiste nevtralne države, ki so kaj žrtvovale, in sicer po merilu teh žrtev.

Ogrski državni zbor.

Ogrski državni zbor je zopet sklican in vrši v najvažnejšem času svojo nalogo, za kar avstrijski državni zbor žal nima priložnosti. Pri nas nadomestuje vse § 14.

Ogrska poslanska zbornica je v tretjem branju sprejela zakon o razširjenju črnovojniške dolžnosti od 18. do 50. leta in o uvrstitvi ogrskih črnovojnikov v avstrijske polke.

Grof Tisza govori.

Grof Tisza je poudarjal v svojem govoru, da hočejo z zakonsko predlogo dokazati, da so pripravljene izvojevati vojno tudi z največjim trudom. Naša monarhija je prevzela nalogo, da sama zadrži pretežno večino ruske armade. Ko se je potem začela združena ofenziva naše in nemške armade, je bila ruska premoč prevelika. Morali smo se umakniti, in nato so namerali Rusi veliko ofenzivo, s katero so hoteli zadeti srce Nemčije. Naša armada je potem v družbi z nemško odbila ruski napad in se udeležila zmagonosne ofenzive do črte ob Bzuri, Nidi in Dunajcu. Nato je bila teža ruskih sil zopet potisnjena zoper nas v Karpatih, in naravno je, da nam tam sedaj pomaga naš zaveznik. Ministrski predsednik je slavil junaštvo ogrskih polkov in je izrekel svoje priznanje in občudovanje tudi nad vojaštvom drugih narodnosti na Ogrskem, zlasti je slavil bratski, viteški narod Hrvatov, katerega sinovi so ostali zvesti tradicionalnemu junaštvu svojih pradedov.

Nato so govorili razni govorniki, med njimi Hrvat Hreljanovič in Slovak Juriga, ki je poudarjal patriotizem Slovkov in junaštvo slovaških polkov. Slovaki so pripravljene na vse krvave in materialne žrtve za ogrsko državo, toda Madžari naj to tudi upoštevajo in ustrezajo narodnim željam Slovkov.

Razširjenje volilne pravice.

Poslanec Rakovszky je utemeljeval svoj predlog, da se naj na Ogrskem razširi volilna pravica v interesu državljanov, ki se borijo na bojišču. Njegov predlog naj bo priznanje za brezprimerno junaštvo in požrtvovalnost naših vojakov na bojišču.

Tisza drugih misli.

Grof Tisza pravi, da je vprašanje, ali je razširjenje volilne pravice primerno sredstvo, da dokažemo vojakom svojo hvaležnost. Po njegovem mnenju volilna pravica ni plačilo, ampak državnopravna dolžnost,

ki jo država prenese na posameznike. Splošno volilno pravico da smatra za Ogrsko za narodno nesrečo, zato prosi, da se predlog poslanca Rakovszkega ne sprejme.

Rakovszkega predlog je bil nato odklonjen.

Goljufije pri vojaških dobavah.

V ogrski zbornici so bile vložene interpelacije o goljufijah pri vojaških dobavah. Poslanec Farkas, ki je bil častnik na bojišču, je dejal, da mora vsakdo občutiti gnus, da so gotove osebe zavoljo dobička pošiljale armadi slab materijal in zanič živila.

Poslanec Huszar pravi iz lastnih doživljajev, da noben težko ranjen vojak ni tožil zavoljo rane, pač pa je čul najhujše ogorčenje vojakov, ki so trpeli v zimi vsled slabe obleke.

Grof Tisza je tudi mnenja, da naj se zlorabe pri vojaških dobavah ne prikrivajo.

Dobernig o nalogi Nemcev.

Dobernig o nalogi Nemcev.

»Neues Wiener Tagblatt«, 27. aprila, poroča iz Inomosta, 26. aprila: Včeraj se je vršilo tu posvetovanje nemškonalnega deželnega strankarskega vodstva za Tirolsko pod predsedstvom poslanca dr. Erlerja, katerega se je udeležil tudi poslanec Dobernig. Poslanec Dobernig je govoril o različnih vprašanih sedanosti in bodočnosti in rekel med drugim:

»Čeprav so avstrijskim poslancem sedaj usta nekako zaprta, se vendar ne smejo dati ovirati, da zastopajo dvoje velikih nalog, kjer in koder morejo:

1. Za trajno okrepitev državnega čuta in za korenito presnovno notranjih razmer.

2. Za kolikor mogoče tesno gospodarsko zbliznanje avstro-ogrske monarhije z Nemčijo, pa le proti brezpogojni ohranitvi državne samostojnosti.

V prvi vrsti imajo Nemci nalogo, da sodelujejo pri tej nalogi. Rešitev je mogoča le, če Nemci opuste v tem času vsako strankarstvo in se zedinijo v eno veliko nemško-avstrijsko ljudsko skupino.

»Neue Freie Presse« pristavlja temu poročilu še: O izvajanjih poslanca Doberniga se je vnela živahna debata. Enoglasno so sklenili, da razvijejo na temelju programa, kakor ga je začrtal poslanec Dobernig, živahno agitacijo v posameznih delih dežele.

Italija.

Pogajanja diplomatov.

Milan, 29. aprila. (Cenz.) »Corriere della Sera« poroča: Pretekli teden se je lahko opazovalo, da so se pogosteje vršili pogovori med zunanjim ministrom Sonninom in diplomati trojnega sporazuma in nemško-avstrijskimi. Preteklo sredo je imel Sonnino dva daljša pogovora s knezom pl. Bülowom in baronom Macchio (avstro-ogrskim poslanikom), nakar je takoj sledil živahen razgovor s Salandro (ministrski predsednik). V petek je Sonnino zopet sprejel barona Macchio. V soboto dopoldne se je podal ataše nemškega poslanstva na konzulto in je imel tam krajši pogovor. Včeraj se je ministrski predsednik peljal v avtomobilu na konzulto in je tam živahno s Sonninom razpravljaval.

Pogodbe s trojnim sporazumom ni.

Curich, 29. aprila. »Tribuna« in »Giornale d'Italia« odločno zanikujeta trditev francoskih listov, da je med Italijo in državami trojnega sporazuma takorekoč sklenjen dogovor. »Tribuna« se je obrnila z vprašanjem na angleško poslaništvo in dobila tam pojasnilo, da, čeprav se ne sme vsega povedati, se vendar lahko izjavi, da je vse, kar se je govorilo ali pisalo o dogovoru med Italijo in trojno zvezo, le živahna domišljija. »Giornale d'Italia« sviri svoje čitatelje pred vznemirljivimi vestmi. Ruskega poslanika pričakujejo v Rimu 12. majnika.

Rim, 29. aprila. Poslanik Tittoni in zunanji minister Sonnino sta se ob petih popoldne podala v kvirinal in sta imela s kraljem daljši pogovor.

Rim, 29. aprila. Osrednje vodstvo socialdemokratske stranke je glede vprašanja, če bi na mobilizacijo odgovorilo z generalnim štrajkom, odobrilo dnevni red, ki izključuje štrajk.

Dnevne novice in dopisi.

Majnikova pobožnost v Celovcu. Letošnje pridige pri majnikovi pobožnosti v celovški stolnici ima vsak dan ob 7. uri zvečer vlč. g. Janez Messmann, lazarist iz dunajske misijonske hiše.

Smrtna kosa. Dne 28. aprila je umrl v Lipaljivasi upokojeni župnik, kn.-šk. duhovni svetovalec Franc Seraf. F o m a s. Bolehal je dalje časa. Rojen je bil 21. avgusta 1849 v Vilamovicah v Galiciji in bil posvečen v duhovnika 16. julija 1876. Kot mestni župnik v Beljaku je l. 1906. stopil v pokoj. N. p. v m.!

Izvoz živine. Na Solnograškem in Kranjskem so kompetentne oblasti sklenile prepovedati vsak izvoz živine iz dežele. To prepoved je pa centralna vlada na Dunaju na Kranjskem kakor na Solnograškem razveljavila.

Nadrevident Kežar v Mariboru je prestavljen v Ljubno. Mariborski Slovenci so mu priredili lepo odhodnico.

Dr. Mravlag obsojen. Poslanec dr. Korošec je tožil mariborskega odvetnika dr. Ernesta Mravlaga zaradi razžaljenja časti. Graško deželno sodišče je obsodilo dr. Mravlaga na 300 K, oziroma 30 dni zavora ter na objavo sodbe.

Župnik Muršec oproščen. Župnik Franc Muršec iz Frama pri Mariboru, ki je bil lani dne 3. avgusta aretiran in po štirimesečnem preiskovalnem zaporu zopet izpuščen, je bil pri obravnavi pred vojaškim sodiščem v Mariboru dne 28. aprila oproščen. Zastopal ga je dr. Pegan iz Ljubljane.

Dr. Zdešar — še ni prost? Graški »Volksblatt« poroča: Profesor dr. Bayer, ki je bil osem mesecev v vojnem ujetništvu na Francoskem, je snoči došel v Gradec. Vest, da bi bila izpuščena tudi grof Czernin in superior dr. Zdešar, se žal ne potrjuje.

Dr. Francu Kotniku, poročniku pri 7. pešpolku, je cesar izrekel svojo najvišjo pohvalo.

Zbirajte pisemske znamke za invalidni fond. Vojnooskrbni urad se je odločil za to, da napravi poseben nabiralni urad in s pozivi in s podporo časopisja povabi javnost, da pospešuje nabiranje s pošiljanjem starih in novih pisemskih znamk vseh vrst, obrabljene in neobrabljene. V poštev pridejo pri tem pisemske znamke vseh držav na svetu (navadne avstrijske in ogrske znamke od 50 vinarjev navzgor), pač pa vse vrste vojnopisemskih znamk. Nabirališče vojnopomožnega urada za pisemske znamke se zanaša pri tem na izdatno podporo velikih tvrdk, bank in filaklostov samih, ki bodo v nekaterih slučajih gotovo cele zbirke ali vsaj del zbirke darovali za dobrodelni namen. Zlasti pa pričakuje vojnopomožni urad v tej patriotični zadevi marljivo sodelovanje od strani šolske mladine. Zbrani material naj se strokovno pregleda in potem primerno uporabi za fond za invalide. Po tej akciji, ki od posameznika ne zahteva nobenih materialnih žrtev in jo vendar lahko vsak pospešuje, hoče vojnopomožni urad dati vsakemu priložnost, da po svoje pomaga invalidnemu fondu vojnopomožnega urada. Pošiljatve naj se naslovijo na nabirališče pisemskih znamk c. in kr. vojnega ministva — vojnopomožni urad, Dunaj, IX., Berggasse 16.

Ranjeno dekle na ulici. Ponoči 29. aprila proti 2. uri zjutraj je našel neki stražnik v Celovcu na Salmovi cesti ležati 23 let staro Marijo Heinisch z ranami na roki in nogi. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico. Ranil jo je menda neki Andrej Pichler, s katerim je pohajala v tako pozni uri.

Vlom. Na postajališču južne železnice ob Lendkanalu v Celovcu je nekdo zvečer od 1. do 7. aprila okradel blagajno, v kateri je bilo 50 K 80 v. V urad je prišel s ponarejenim ključem.

Policijski pes Fix Harras iz Št. Vida je res izborna živalica. V Celovcu je nekdo udrl v telovadnico koroškega telovadnega društva in odnesel telovadne čevlje in nekaj druge telovadne obleke. Zatekli so se zopet

k Fix Harrasu, ki je zasledil vlomilca v oseh dveh šolarjev.

Prva smrtina obsodba po izbruhu vojske v Gradcu. V Vrbi ob jezeru na Koroškem je ponoči pešec domobran. polka št. 4 Ivan Popodi iz Trbiža napadel Franca Grilla, ga vrigel na tla, pokleknil mu na prsi in ga tolkel kriče: »Denar sem, če ne, si mrtev!« Iztrgal mu je denarnico z 212 kronami; ure in verižice mu ni mogel iztrgati. Drugi dan sta prišla dva orožnika Popodija v vojašnici. V blazini so našli še v listnici 192 kron. Graško domobrantsko sodišče je obtoženca obsodilo na smrt na vešalih in v izključitev iz armade. Zagovornik je naznanil ničnostno pritožbo.

Praški kruh . . . V posebnem razglasu se obrača praški mestni fizikat proti nezdravemu kruhu, ki resno ogroža zdravstveno stanje prebivalstva. Fizikat konstatira izrecno, da kruh, ki ga pečejo praški peki, po večini ne ustreza zakonitim predpisom ter vsebuje zdravju škodljive primesi, tako da se po ugotovitvi zdravstvenih oblasti želodčni in črevesni katarji v Pragi znatno množijo. Preiskava je dognala, da pečejo mnogi peki kruh, ki sploh ne vsebuje nikake pšenične ali ržene moke, temveč sestaje iz zmesi fižolove moke in v oblicah kuhnega in razmečkanega krompirja, kateri je primešano nekaj koruzne moke in **zmlete žagovine!** Praški listi zahtevajo, da se peke, ki izdelujejo tak kruh, tako kot prave zastrupljevalce ljudstva aretira in radi zločina proti varnosti življenja obsodi. — S tem pozivom praških listov je treba le soglašati in tudi povsod drugod uvesti najstrožjo kontrolo obrtnega izdelovanja kruha. Dunajski peki vporabljajo n. pr. zelo pridno stare zaloge moke za živinsko krmo (»št. 8«), ki daje kruhu neprijeten grenak okus. Seveda so dognali tudi že slučaje, da je bila primešana krušni moki »skromna porcija gipsa«, fino zmletega peska, lesa itd.

Gos za 50 kron. Na trgu v Plznu na Češkem je bila prodana pred nedavnim časom nenavadno težka gos za 50 kron. Tehtala je 131 kilograma.

Kokošjereja in vojska. V »Mein Sonntagblatt« piše Viktor Schmidt pod gorenjim naslovom med drugim tudi to-le: Kakor sem izvedel pod roko, hočejo »pri zeleni mizi« dovoliti ljudstvu na deželi, da sme rediti samo neko gotovo število kokoši, to se pravi, da hočejo kokošjerejo skrčiti. Veljavna vzroka za to naredbo sicer ni nikjer, pa to je vseeno. Oni, ki so si izmislili ta lov, tudi nič ne vprašajo, ali bo s tem ljudstvu pomagano ali ne. Res je sicer, da bi prišlo tako veliko perutnine na trg in da bi se vsled tega cene znižale (sedaj se prodajajo kure po 2 K kilo), ali pa bomo imeli potem v bodočnosti dovolj jajec za prehrano ljudstva in dovolj plemenskih živali za nadaljnjo rejo, o tem pač niso gospodje razmišljali. — Avstrija je morala doslej, tudi v mirnih časih, dobivati jajca iz inozemstva, ker je bilo naše perutninarstvo premajhno. Okod naj torej dobimo jajca, ko niti misliti ne smemo še dolgo na kak uvoz in ko se na takšen način zatre vsako domače dobivanje jajec? Morda bodo oni »merodajni krogi« sami legli jajca? Ako bi ne bili časi tako žalostni, bi se moral človek smejati. Skrb perutninarskih zadrug bodi torej, da tej nakani odpomore in ljudstvo pouči, kako se ima v vsakem slučaju ravnati. Krušni listki nam pač najjasneje pravijo, kako je z nami, in mimogrede bodi omenjeno, da tega ni prav nič bilo treba. Sedaj imamo pričakovati še mlečne in mesne listke, in da jih res dobimo, za to bodo že skrbeli gotovi krogi. Človek niti misliti ne sme, kam peljejo takšne odredbe.

Malo kruha, malo mesa, malo mleka in nič jajec, o čem naj ljudstvo živi, s čim naj se prehranijo zlasti ubožnejši sloji?

Že sedaj se govori, da bo stalo jajce 40 h in še več, mast nekoliko kronic, nekateri, ki imajo vpogled, govore celo o 15 K pri kilogramu. Upajmo, da nas to vendar ne zadene in da bo vlada še pravočasno posredovala. K sklepu svetujem perutninarjem, naj sejejo solnčnice. Seme solnčnic je prav dobro za perutninsko pičo, poizkusil sem si pomagati z njim že prošlo zimo, ne da bi bil opazil, da bi škodilo. Ker vsaj za sedaj še ne delajo iz njega moke, tedaj je njega pridelovanje, prodajanje in uporabljevanje vsakega prosto. Solnčnice ne potrebujejo posebne

strežbe in nam nudijo ob cvetju krasen pogled. Samo paziti je treba, da se v njih bližini preveč ne naselijo vrabci.

Velikovec. Ravnatelj na deželni poljedelski šoli pri Velikovcu, g. Robert Pawlik, je predaval v velikovski meščanski šoli pred sicer malim, pa izbranim občinstvom v soboto dne 24. aprila o predmetu, kako da se naj preživlja ljudstvo za časa vojne. V prvem delu se je pečal z žetveno statistiko zadnjih let v naši monarhiji in v Nemčiji, v drugem delu s sestavinami živil z uporabo na sedanji čas. Govornikova gospa in gospa dr. Höflerjeva, ki pridno delujete v kuhinji rezervne bolnišnice na Goldbrunnhofu, ste oskrbeli za poizkus razna prav okusna jedila samo iz turščične moke, da se tako dokaže, da se tudi s turščično moko da prav dobro kuhati. Žal, mnogi za predavanje niso vedeli in je želeli, da je g. Pawlik ponovi.

Strmec. P a d e l je kot junak na bojnem polju dne 11. aprila 21letni Franc Kavalirek, p. d. Vornikov v Štavnah. Služil je pri 7. pešpolku. Bodi mu lahka tuja zemlja!

Marija na Zili. (N a p a d.) Zvečer v soboto dne 24. aprila je bil tukajšnji organist A. Erat, ko se je vračal sam iz mesta, od nekega vojaka napaden in oropan 14 K. Upajmo, da napadalca izsledijo in da ne uteče zasluženi kazni. Posebno varno sedaj v naših krajih res ni!

Prehranitvena vprašanja v vojnem času.

V »Mein Sonntagsblatt«, ki izhaja v Novem Tičinu na Moravskem, piše inženir Oton Mareš pod gorenjim naslovom to-le: Samo ob sebi je umevno, da se mora v sedanjih časih podvreči vsako privatno in tudi narodno gospodarstvo vobče zahtevam vojne. Vendar pa se množijo pri najvažnejših potrebščinah, in to predvsem pri prehranitvi, napake za napakami, tako da ni v tem oziru nikdar dovolj razjasnil. Seveda se morajo oddajati najboljše živila našim bojevnikom, da lažje prenašajo vojne težave. Mi zaostali pa se moramo zadovoljiti z živilom, ki preostajajo po oskrbi naših čet. Po tem dejstvu moramo uravnati in predrugačiti našo hrano. To se do sedaj še ni zgodilo pri vseh družinah, mnogo jih je, ki gospodarijo še po stari navadi, ne da bi pomislili, da mora pomagati vsak posameznik splošnosti pri varčnem in pametnem upotrebljevanju živil, kolikor jih je še na razpolago.

Umna potrebljevalna tehnika mora temeljiti na eni ali hkratu na več naslednjih točkah, pri katerih se morajo različne naredbe prilagoditi premenjevalno zdaj eni, zdaj drugi nujnejši potrebščini.

Te naredbe bi bile:

1. Skrčenje pri uporabi živil;
2. boljše izkoriščenje živil;
3. pomnoženje že znanih živil;
4. privzete novih živil.

Te točke bi se dale pač težko natančno ločiti druga od druge, ker se dajo izvesti največkrat le vzporedno in vzajemno.

Glede skrčenja pri uporabi živil moramo razločevati naravno, takorekoč nezavedno skrčenje in pa zavedno. Naravno skrčenje bi moralo nastopiti pri uporabi žita za kruh. Sicer država za silo že lahko pokrije potrebo žita, vendar je treba v tem oziru največje štedljivosti. Potrebno je torej — in kakor znano, tudi postavno predpisano — da se kruh meša z drugimi mokami, na primer z ječmenovko. Ta se sicer ne da speči tako lepo kakor žitna in ržena moka, toda ima, in to je pglavitno, prav takšno redilno vrednost. Tudi turščična moka se da do-

bro uporabiti za kruh, to vedo zlasti Kraševci, južni Ogri in Bošnjaki, ki drugačnega kruha skoro ne poznajo. Kruhu se pridene lahko tudi krompir, in sicer cel ali zmlet v moko. Ta pridevek ima posebne prednosti, in marsikateri ga pridevajo kruhu celo v mirnih časih. Krompir učini namreč, da se da kruh bolje speči in da se dalje časa vzdrži. Ta dejstva so tudi nagnila vlado, da je ukrenila z odredbo, ki je stopila v veljavo 1. decembra l. l., da smejo peki rabiti za kruh samo mešanico, obstoječo iz 70 odstotkov pšenične ali ržene moke, ostanek pa mora biti ječmenovka ali krompirjevka. V pomnoženju žitnih zalog se je privzel tudi ječmen; prepovedano je ječmen izvažati in iz njega napravljati slad. Ječmen se da tudi prav dobro uporabljati namesto kave.

Tudi uporaba krompirja se v tem letu veča. V mnogo večji meri kakor dosedaj se uporablja za človeško prehrano, pa tudi za krmo domače živine se ga potrebuje več, ker se ne morejo dovažati različna umetna krmila. Zato je treba z njim varčevati in ga uporabljati res samo v te namene. Nekateri mislijo, da je v to že dovolj, ako vlada prepove iz njega delati špirit. Pa se motijo. Le majhen del vsega pridelka, in sicer 5 do 8 odstotkov odpade na žgalnice. Poleg tega odpade pri tej prepovedi tudi usedlina, ki je že v mirnih časih največjega pomena za živinorejo, ker tvori meso, mleko in maslo. Veliko večjega pomena je, da se obvaruje krompir pokvarjenja, zakaj pokvari se ga vsako leto okoli 10% cele letine, s čimer se dosedaj še ni računilo. To izgubo je treba kolikor mogoče zmanjšati. Ako se nam posreči obvarovati samo nekoliko odstotkov, tedaj smo pridobili znatne množine redilnih snovi. Obvarujemo ga pa s sušenjem. Boljša bi bila prepoved izdelovanja špirta iz melase (melasa je rjava, gosta, zelo sladkorna usedlina, ki se dobiva pri izdelovanju sladkorja; opomba prevaj.!), ker tu ni nikakih ostankov, ki bi prišli živini v prid. A melasa sama ima veliko krmilno vrednost in lahko nadomesti veliko množino redilnih snovi, ki jih sedaj živinoreja pogreša. Na Nemškem so že prepovedali žganje melasnega špirta.

Tudi na boljše izkoriščenje mesa moramo misliti. Kolikor ga je odveč in kolikor ga ne moremo hkratu porabiti, naj se konservira, oziroma posuši.

Potrebno bi bilo, da bi bolj izrabljali sladkor, ki ga imamo v obilici vsled dobre letine in prepovedanega izvažanja, saj je znano, da je sladkor izborno živilo. Uživajmo torej sadne konzerve itd. Sirovi sladkor uporabljajmo pri kruhu, neprijetni njegov okus se pri peki popolnoma izgubi. Sladkorni kruh ostane dolgo časa vlažen in svež, je nekoliko temnejše barve in ima lepo rjavoskorjo. Osladni okus se popolnoma zenači s soljo, ki se pridene kruhu. Nad 5% sladkorja ali 10% jedilnega sirupa (melase) se ne sme pridejati. Sladkor se najprej raztaja v vodi, ki je pripravljena za testo, potem se primeša moka. Dobra mešanica za sladkorni kruh bi bila morda tale: 900 g ržene moke, 100 g krompirja, 100 do 150 g melase = 50 do 100 g sirovega sladkorja, 5 do 10 g soli.

Tudi zelenjad bi se morala bolj uporabljati. Različne kmetijske družbe so že začele misliti na to, in upati je, da bode uspelo, kar bodejo ukrenile. Predaleč pa se tudi tukaj ne sme iti — posebno se to dogaja po mestih — ako se ukazuje, da ne sme ostati neobdelan najmanjši kosček zemlje, ako se hočejo za zelenjadni vrt pripraviti celo stavbišča. Ne sme se pozabiti, zelenjad potrebuje dobro predelane, redilnih snovi bogate zemlje, sicer je škoda semena! Tu naj ima najprej besedo strokovnjak, sicer je povsod neuspeh in izguba!

Nazadnje je treba privzeti tudi novih živil. Nočem tu govoriti o moki iz slame, ki jo je iznašel neki berlinski kemik in ki se je o njej pisalo nedavno po časopisih. Nič novega — že dostikrat so iznašli takšno slamnato moko — pa še vedno se je izkazalo, da ni za ljudi. Bolje je, da se slama prav pripravi in porabi za krmljenje živine.

Vojni čas nas je pa opozoril na neko živilo, ki ga priporočajo strokovnjaki že nekaj let kot posebno uporabno: na drožje iz piva. Po svojih kemičnih sestavinah se približujejo drožje najbolj mesu in ga torej lahko deloma nadomestijo. 1 kg drožij ima toliko redilne vrednosti kakor 3,3 kg mesa, a je bistveno cenejši. Zaradi fosforovih spojin, lecitin, ki jih imajo v sebi drožje, so to dietična živila, ojačevalna sredstva, ki jih zdravniki radi predpisujejo. Drožje se posebno izvrstno uporabljajo za juhe, omake, raguje itd., pravtako za napravljanje trpežnih krušnih jedi, čokolade, ki se je na bojišču tako dobro obnesla.

Samoobsebi je umevno, da bi se dalo še mnogokaj nasvetovati. Navedeni zgledi pa že dovolj kažejo, kako različno je mogoče umno uporabljati z razpoložljivimi živilom. In vse je treba upoštevati, in upoštevati mora vsak posameznik. Ker samo tedaj bo mogoče vzdržati, vzdržati — do zmage!

Književnost.

Varčna kuharica. Zbirka navodil za pripravo okusnih in tečnih jedil s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila v vojnem letu 1915 M. R. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Izredno nizka cena za to 224 strani obsegajočo knjigo znaša samo 1 K 20 v., v platno vezana 1 K 80 v., po pošti 20 v. več. Kakor pove že naslov, ne bo služila knjiga samo ob času draginje in pomanjkanja živil, katero je prinesla s seboj svetovna vojska, temveč bo postala vsaki gospodinji nenadomestljiva svetovalka za poznejše dobre čase, katere nam Bog dodeli! Knjiga se strogo ogiblje dajati navodila za razkošje in potrat, vpoštevajo pa povsod varčnost in štedljivost in uči gospodinje, kako si pomagajo z malimi sredstvi in živilom, kateri so vedno in povsod na razpolago, ne da bi trpel pri tem okus in pravilna, človeškemu telesu potrebna prehrana. Knjiga bo nudila vsaki gospodinji mnogo novega, pa tudi nekaterim jedilom, ki so jih imeli naši predniki v časti, moda pa jih je zavrgla, bo pripomogla zopet do zaslužene veljave.

Želeti je, da bi si to knjigo nabavila vsaka gospodinja, ki je ali želi postati varčna in hoče nekaj pripomoči k blagostanju svoje družine, pa tudi celega naroda; zelo nizka cena bo tudi veliko pripomogla, da se knjiga hitro razširi.

Lavretanske litanije Matere božje za mešani zbor, oziroma eno-, dvo- ali triglasni zbor zložil Franc Ferjančič. Cena 30 vin.

Te litanije, ki so ravnokar izšle, bodo dobro došle našim pevskim zborom. Z njimi pa ne bo ustrezno samo pevovodjem in pevcem, temveč tudi občinstvu, ker se bodo litanije po svojem ustroju in značaju povsod hitro udomačile. Meseca majnika in za vse Marijine praznike bodo prav dobro došle. Dobe se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Loterijske številke:

Gradec, 28. aprila. 12. 24. 47. 46. 55.
Linc, 1. maja. 36. 66. 2. 45. 4.

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.